

Ukázka z pracovní verze ŠVP *Jedličkova ústavu a škol pro tělesně postižené hlavního města Prahy*.

Jde o ukázkou kvalitního rozpracování všech klíčových kompetencí do výchovných a vzdělávacích strategií školy. Rozpracování jednotlivých kompetencí je charakteristické uvedením vždy jedné stěžejní strategie pod záhlavím kompetence, která je pak podrobněji rozvedena do jednotlivých výchovných a vzdělávacích strategií. Vše je zpracováno s ohledem na možnosti žáků se zdravotním postižením a to tak, aby byla minimalizována možná omezení a bylo dosahováno pozitivních výsledků v procesu jejich integrace a inkluze.

2. Kompetence

2.1. Kompetence k učení

Vést žáky k uvědomění si vlastních možností, schopností a vhodnému výběru výukových postupů, motivovat je k celoživotnímu učení.

- zohledňujeme žákovy individuální možnosti a schopnosti k učení
- zprostředkováváme informace pomocí názorného vysvětlení, praktických ukázek, vlastních zkušeností, zapojením více smyslů do vnímání žáků
- podněcujeme k tvořivému myšlení (řešení problému více způsoby, nabývání poznatků např. při výrobě učebních pomůcek)
- vedeme žáky k využívání různých informačních zdrojů (encyklopedie, internet, aj.)
- upřednostňujeme získávání poznatků při práci ve skupině
- podílíme se na vytváření příjemné atmosféry ve škole
- hodnotíme žáky na základě individuálního pokroku
- organizujeme naučné poznávací programy (knihovny, divadla, muzea, výstavy, botanické a zoologické zahrady, historické památky a jiná zajímavá místa)

2.2. Kompetence k řešení problémů

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k odvaze problémy řešit

- vzbuzujeme zájem o daný problém
- vedeme žáky ke spolupráci a současně k samostatnému řešení problému
- vedeme žáky k aktivnímu získávání informací (knihovna, počítač, telekomunikační prostředky aj.)
- vedeme žáky k nacházení mezipředmětových vztahů

2.3. Kompetence komunikativní

Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učíme žáky naslouchat a co nejlépe porozumět obsahu sdělení

- učíme žáky formulovat a obhajovat vlastní názor
- správnou komunikací učíme žáky předcházet konfliktním situacím
- vedeme žáky k respektování názorů druhých, odlišnosti v projevu a vyjadřování
- podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami
- odstraňujeme nežádoucí projevy v komunikaci žáků
- rozvíjíme všechny možnosti verbální i neverbální komunikace (klademe důraz na verbální stránku řeči; hledáme u žáků s výrazným řečovým handicapem náhradní formy komunikace tj. komunikační tabulky, komunikátor, znaková řeč, aj.)
- učíme žáky používat technické, informační a komunikační prostředky (telefon, internet, aj.)
- učíme žáky na modelových situacích základním komunikačním frázím a tím je zbavujeme strachu z komunikace s okolím

2.4. Kompetence sociální a personální

Rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

- vedeme žáky k respektování stanovených pravidel chování a vzájemného soužití ve škole i mimo školu
- vyžadujeme, aby žáci respektovali roli pedagoga jako autority i partnera
- upozorňujeme žáky na různé postoje a situace, které narušují dobré vztahy
- ve výuce je využívána skupinová práce a vzájemná pomoc při učení
- vyučujeme žáky především individuálně, ale používáme i práci skupinovou, aby si mohli vyzkoušet různé role v týmu.
- vedeme žáky k tomu, aby objektivně zhodnotili výsledek skupinové práce
- vedeme žáky k potřebě pomáhat mladším, slabším, více handicapovaným a méně nadaným spolužákům
- seznamujeme žáky formou besed i dlouhodobých programů s riziky patologických forem chování i s jejich důsledky (protidrogové programy, programy Policie ČR, aj.)
- vedeme žáky k tomu, aby se nepodceňovali ve srovnání se „zdravou populací“
- navozujeme různé sociální situace v praxi, např. na škole v přírodě, školních výletech, exkurzích, apod. z důvodu časté izolovanosti žáků od společnosti

2.5. Kompetence občanské

Připravujeme žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- seznamujeme žáky s lidskými právy s důrazem na práva dětí
- seznamujeme žáky s právy a povinnostmi občana demokratické společnosti
- seznamujeme žáky s jejich právy a povinnostmi dané řádem školy
- vedeme žáky k vytváření si etických postojů
- vedeme žáky k vyjádření vlastních názorů
- učíme žáky rozpoznávat projevy rasismu, xenofobie, nedemokratických názorů, hnutí a systémů
- vedeme žáky k ekologickému myšlení
- seznamujeme žáky s fungováním důležitých státních orgánů a institucí
- učíme žáky vyhledat pomoc v sociální a právní oblasti
- učíme žáky pracovat s nejběžnějšími dotazníky a formuláři

2.6. Kompetence pracovní

Pomáhají žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do práce
- vedeme žáky nácvikem jemné i hrubé motoriky k rozvíjení manuální zručnosti
- vedeme je k neustálému zdokonalování se v práci na PC, jako jedné z nejpravděpodobnějších možností pracovního uplatnění osob s tělesným postižením
- podněcujeme u žáků zájem o různé druhy pracovních činností pestrou nabídkou volnočasových aktivit
- vedeme žáky k reálnému posouzení vlastních možností a schopností při profesní orientaci
- pomáháme utvářet představy o dalším vzdělávání, která povede k výběru povolání
- seznamujeme žáky formou modelových situací a dramatizace se základními pravidly chování na pracovišti, na úřadech, při komunikaci s nadřízenými a při přijímacích pohovorech
- snažíme se zapojovat žáky do úpravy a výzdoby školy a tříd
- hodnotíme manuální činnosti žáků diferencovaně podle schopností, dosažené zručnosti a úrovně motoriky